

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی
و درمانی تهران

طرح دوره درس

آموزش پزشکی مبتنی بر بهترین شواهد (Best Evidence Medical Education) (BEME)

ویژه رشته

دکترای تخصصی آموزش پزشکی

نام درس: آموزش پزشکی مبتنی بر بهترین شواهد (BEME)

تعداد واحد عملی: ۰/۵ (۱۷ ساعت)

تعداد واحد نظری: ۰/۵ (۹ ساعت)

مشخصات اساتید/مدرسان

نام	نام خانوادگی	نقش	رتبه	گروه	دانشگاه	تلفن/ایمیل
شهرام	یزدانی	مدرس مسئول درس	استاد	آموزش پزشکی	دانشکده آموزش پزشکی و فناوری‌های یادگیری	shahram.yazdani@sbm.ac.ir shahram.yazdani@yahoo.com
حمید	حمزه‌زاده	مدرس همکار	-	آموزش پزشکی	دانشکده آموزش پزشکی و فناوری‌های یادگیری	Hamid78mb@gmail.com

اهداف و معرفی درس

یکی از مهمترین جنبه‌های تحصیلات تکمیلی به خصوص دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)، پژوهش است. پژوهش که پایه و اساس رشته‌های این مقاطع را تشکیل می‌دهد، نه تنها در طی دوره، بلکه در توانایی و کارایی فارغ‌التحصیلان آن در زندگی حرفه‌ای نیز نقش به‌سزایی را ایفا می‌کند. رشته آموزش پزشکی نیز از این امر مستثناء نیست. لذا رسالت دوره دکتری تخصصی آموزش پزشکی عبارت است از تربیت دانش‌آموختگانی که با بهره‌گیری از دانش و فناوری روز و اطلاعات تخصصی در زمینه آموزش پزشکی و طراحی و انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی، قابلیت نظریه‌پردازی، تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری، و ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی را با به‌کارگیری سازوکارهای عملی برنامه‌ریزی، ارزشیابی، رهبری و مدیریت آموزشی در نظام آموزش علوم پزشکی در راستای ارتقای نظام سلامت کسب نمایند.

در دهه‌های اخیر، جهان شاهد توجه ویژه‌ای به ارتقاء سازوکارهای سیاست‌گذاری بوده است. گسترش سریع مرزهای دانش سبب شده که کفایت اطلاعات و دانش محفوظ در اذهان سیاست‌گذاران زیر سؤال برود و دسترسی ایشان به شواهد موجود در حین فرایند سیاست‌گذاری به‌عنوان یک اصل تلقی گردد. امروزه بسیاری از مراکز سیاست‌گذاری در جهان پا را از این نیز فراتر نهاده‌اند و در جستجوی سازوکارهایی هستند که بکارگیری نظام‌مند شواهد در سیاست‌ها را تضمین نماید. گذار از سیاست‌گذاری آگاه به شواهد به سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد را به جرأت می‌توان یکی از چالش‌های عمده دستگاه‌های سیاست‌گذار در هزاره سوم دانست. ارائه خدمات بالینی کیفی از جمله تعهدات حرفه‌ای و اخلاقی هر پزشک، محسوب می‌گردد. نظام سلامت نیز در بخشی از عملکرد خود به‌عنوان متولی سلامت مردم، موظف به اعمال سازوکارهای حاکمیت بالینی جهت تضمین کیفیت و تعالی خدمات بالینی می‌باشد. سیر شتابان پویایی دانش پزشکی و هجوم فناوری‌های جدید، سبب گردیده است که عمل به این تعهدات در بعد فردی و سیستمی با دشواری‌های بسیاری مواجه گردد.

در نزدیک به سه دهه اخیر، دانش طبابت مبتنی بر شواهد و به‌دنبال آن، آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد جهت پاسخگویی به این مشکلات به‌ویژه در بعد فردی شکل گرفته است. کشور ما نیز از این امر مستثنی نبوده و در سال‌های اخیر در اغلب دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، شاهد آگاهی فزاینده‌ای در رابطه با مفاهیم پایه طبابت و آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد بوده‌ایم. این درس یک واحدی، یادگیرندگان را با بهترین شواهد علمی موجود در تحقیقات حوزه‌های مختلف آموزش پزشکی و نحوه ایجاد،

دستیابی، ارزیابی و تحلیل آن آشنا می‌نماید. دانشجویان دوره در فرآیند یادگیری خود فعالانه شرکت کرده و با تقویت تفکر انتقادی و بالا بردن دانش خود، توانایی شناسایی و جمع‌آوری یافته‌های به‌روز آموزش پزشکی از بهترین منابع و استفاده بهینه از آنها را در خود ایجاد خواهند کرد.

- هدف کلی:

شناخت مبانی آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد، منابع شواهد در آموزش پزشکی و نقد شواهد آموزشی دانشجویان باید در پایان دوره بتواند؛

- بهترین شواهد در آموزش پزشکی و تفاوت آن با شواهد در علوم پزشکی به صورت عام را شناسایی کند.
- پایگاه‌های داده و مجلات در حوزه آموزش پزشکی را شناسایی کند.
- سطح‌بندی شواهد و نقد شواهد را شناسایی کند.
- سوال پژوهشی مناسب و استاندارد و استراتژی جستجوی متناسب با پایگاه‌های داده را طراحی کند.
- بر نحوه انجام جستجوی نظام‌مند در حوزه آموزش پزشکی مسلط شود.

- اهداف (پیامدهای) اختصاصی:

الف) حیطه شناختی

دانشجو باید در پایان دوره بتواند؛

- مفاهیم، تاریخچه و اصول علمی BEME را شرح دهد.
- لزوم استفاده و تولید شواهد در آموزش پزشکی را شرح دهد.
- پایگاه‌های داده و مجلات معتبر مرتبط با آموزش پزشکی را بشناسد.
- سطوح هرم شواهد را شناخته و تحلیل نماید.
- مراحل انجام جستجوی نظام‌مند را به خوبی تشخیص و شرح دهد.
- مقالات آموزشی را به صورت نقادانه ارزیابی کند.
- ابزارهای نقد در تهیه، گزارش و کاربرد شواهد را شناخته و به کار گیرد.

ب) حیطه عاطفی

دانشجو باید در پایان دوره بتواند؛

- اهمیت BEME را برای توسعه توانمندی در نقد و ارزیابی مقالات علمی درک کند.
- به سطح شواهد علمی در تحقیقات آموزشی توجه نماید.
- نسبت به استفاده از موارد آموخته‌شده در این واحد درسی حساس شود.
- در بحث‌های گروهی کلاس شرکت فعال داشته باشد.
- به نظرات دیگران با حوصله گوش دهد.
- مقررات کلاس را شناخته و رعایت کند.
- به مطالعه هر مبحث قبل از آغاز کلاس علاقه‌مند شود.
- به نظرات انتقادی دیگران احترام بگذارد.

ج) حیطه روانی - حرکتی

دانشجو باید در پایان دوره بتواند؛

- سوالات آموزشی قابل پاسخگویی طراحی کند.

- تکالیف تدوین شده در هر مرحله از جستجوی نظام‌مند را به‌خوبی انجام دهد.
- جلسات نقد مقالات مرور نظام‌مند را به‌خوبی مدیریت و نقد مقالات را با ابزار مناسب انجام دهد.
- بهترین شواهد را در تحقیقات آموزش پزشکی شناسایی و رصد کند.

منابع درس

1. Daniella A. Zipkin. Teaching Evidence-Based Medicine: A Toolkit for Educators. Springer. 2022.
2. Garry Hornby, Deborah Greaves. Essential Evidence-Based Teaching Strategies: Ensuring Optimal Academic Achievement for Students. Springer. 2022.
3. Sharon E. Straus, Paul Glasziou, W. Scott Richardson, R. Brian Haynes, Reena Pattani, Areti Angeliki Veroniki. Teaching Evidence-Based Medicine: HOW TO PRACTICE AND TEACH EBM. Fifth Edition. ELSEVIER. 2019.
4. Tone Kvernbekk. Evidence-based Practice in Education: Functions of evidence and causal presuppositions. Routledge. 2015.
5. Brian Lunn. Understanding Medical Education: Evidence, Theory and Practice. Oxford University Press. 2011.

۶. مجموعه راهنماهای منتشر شده در قالب AMEE Guides

۷. مجموعه راهنماهای منتشر شده در قالب BEME Guides

۸. سعید حاتمی، آرمین شیروانی، مریم رجب‌نژاد، شهاب خزانهداری (زیرنظر شهرام یزدانی). مرور نظام‌مند شواهد (از مجموعه کتاب‌های آموزشی تعالی خدمات بالینی). دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی. ۱۳۸۵.
۹. مقالات مرتبط منتشر شده در مجلات آموزش پزشکی دارای رتبه علمی - پژوهشی در ایران
۱۰. مقالات مرتبط منتشر شده در مجلات آموزش پزشکی معتبر دارای ایندکس بین‌الملل جهان
۱۱. وبسایت دانشگاه‌های برتر فعال در حوزه آموزش پزشکی مانند داندی، کاردیف، ماستریخ و ...

رئوس مطالب درس

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	ارائه‌دهنده	نقش دانشجویان
۱	مقدمه، معارفه و آشنایی با طرح درس؛ لزوم استفاده و تولید شواهد در آموزش پزشکی؛ معرفی برخی مصادیق شواهد در آموزش پزشکی	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۲	طبابت مبتنی بر شواهد (EBM) و تفاوت آن با BEME	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۳	What is BEME?	هدایت و کنترل	دانشجوی ۱	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Different Research Levels in Medical Education	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	ارائه‌دهنده	نقش دانشجویان
۴	QUEST (BEME No.1)	هدایت و کنترل	دانشجوی ۲	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Different Areas of Research in Medical Education	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۵	MERSQI + Systematic Reviews (BEME No.13)	هدایت و کنترل	دانشجوی ۳ + دانشجوی ۴	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۶	History of Systematic Review of Literature in Medical Education	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۷	Predictive Values + Challenges in Systematic Reviews	هدایت و کنترل	دانشجوی ۱ + دانشجوی ۲	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Framing the Question in Medical Education	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۸	Methods for Synthesis Qualitative Research + Typology of Reviews	هدایت و کنترل	دانشجوی ۳ + دانشجوی ۴	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Ontologies and Information Retrieval in Medical Education	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۹	Evidence-Based Reform in Education + What Works & Won't Works	هدایت و کنترل	دانشجوی ۱ + دانشجوی ۲	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Systematic Searching for Evidence in Medical Education	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	ارائه دهنده	نقش دانشجویان
۱۰	Disseminating Knowledge Product's + Coming to Terms	هدایت و کنترل	دانشجوی ۳ + دانشجوی ۴	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Knowledge Management Model	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۱۱	Analysis of Tools for Critical Appraisal of Educational Research + Critical Appraisal Tools	هدایت و کنترل	دانشجوی ۱ + دانشجوی ۲	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Critical Appraisal of Educational Articles	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۱۲	Quality of Publication Iranian Medical Education Research Studies + Systematic Reviews in Medical Education (AMEE No.94)	هدایت و کنترل	دانشجوی ۳ + دانشجوی ۴	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + How are study results used in systematic reviews?	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث
۱۳	Themes, Institutions & People of Medical Education Research	هدایت و کنترل	دانشجویان ۱-۴ (به صورت تیمی)	شرکت در بحث و ارائه نکات تکمیلی
	نکات تکمیلی مرتبط با ارائه دانشجویان + Tips About Educational Systematic Reviews	سخنرانی تعاملی	مدرس	شرکت در بحث

شیوه ارزشیابی درس

۲ نمره	حضور منظم در کلاس:
۲ نمره	مشارکت فعال در بحث کلاسی:
۱۲ نمره (ارزیابی ۳۶۰ درجه)	پروژه و ارائه های کلاسی:
۴ نمره	آزمون ها و پرسش های کلاسی: